

Kommissionens arbetsprogram 2015

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet beslutade den 15 januari 2015 att ge bl.a. arbetsmarknadsutskottet möjlighet att yttra sig över Kommissionens arbetsprogram 2015 En ny start (KOM (2014) 910 slutlig). Arbetsmarknadsutskottet lyfter i det här yttrandet fram förslag som berör utskottets beredningsområde.

Utskottet ser fram emot att den riktade översyn av utstationeringsdirektivet som kommissionen ska göra under året resulterar i konkreta förslag på hur social dumpning och lönepress nedåt kan förhindras. Utskottet vill vidare framhålla att regelförenkling inte får ske på bekostnad av att arbetstagarnas skydd eller rättigheter påverkas negativt.

I yttrandet finns två avvikande meningar (M, C, FP, KD respektive SD).

Utskottets överväganden

Bakgrund

Europeiska kommissionen presenterade den 16 december 2014 Kommissionens arbetsprogram 2015 En ny start (KOM (2014) 910 slutlig). Genom arbetsprogrammet följer kommissionen upp den inriktning som kommissionsordförande Jean-Claude Juncker gett uttryck för i sina politiska riktlinjer. I arbetsprogrammet redogör kommissionen för de åtgärder som den planerar att vidta under 2015. Arbetsprogrammet inriktar sig på insatser som ska leda till ökad sysselsättning, tillväxt och investeringar och ge påtaglig nytta för medborgarna under nästa år. Vidare avser kommissionen att tillämpa principen om en politisk nystart och dra tillbaka ett antal pågående förslag som den anser inte stämma överens med dess politiska mål eller inte leder någon vart.

Arbetsprogrammet åtföljs av fyra bilagor med förteckningar över nya initiativ, initiativ som ska dras tillbaka eller ändras, åtgärder som är en del av arbetet med att säkerställa lagstiftningens ändamålsenlighet (Refitåtgärder) och över EU-lagstiftning som träder i kraft under 2015.

Generaldirektör Michel Servoz från kommissionens generaldirektorat för sysselsättning, sociala frågor och social inkludering presenterade arbetsprogrammet för arbetsmarknadsutskottet vid ett utskottssammanträde den 13 januari 2015. Presentationen tog främst upp kommande initiativ från kommissionen på arbetsmarknadsområdet. De aviserade paketen för främjande av integration och anställbarhet på arbetsmarknaden respektive för arbetskraftens rörlighet lyftes då särskilt fram.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan inledningsvis konstatera att över sex år efter den finansiella krisens utbrott är läget i ekonomin och på arbetsmarknaderna i EU fortsatt mycket allvarligt. Arbetslösheten har det senaste året slutat öka men läget på arbetsmarknaden förbättras inte i önskvärd takt. Arbetslöshetsnivån för EU-länderna var 10,0 % (säsongsjusterat) i november 2014, vilket är en minskning med endast 0,7 procentenheter jämfört med samma månad föregående år. Skillnaderna mellan länderna är fortsatt stora. Särskilt oroväckande är det att långtidsarbetslösheten fortfarande ökar och att situationen för ungdomar på arbetsmarknaden är fortsatt svår. Klyftor mellan länder och mellan grupper riskerar att permanentas.

Utskottet anser mot den bakgrunden att tillväxt och jobb måste sättas högst på den politiska dagordningen. Utskottet välkomnar därför den inriktning på den ekonomiska politiken som kommissionen lanserar där ökade investeringar lyfts fram.

Medlemsstaterna har och ska fortsatt ha det främsta ansvaret och verktygen för arbetsmarknadspolitik. Men alla tillgängliga EU-medel och instrument

måste mobiliseras för att hantera de utmaningar som Europa står inför. Utskottet anser att EU har en viktig roll i att stödja medlemsstaterna i deras ansträngningar.

Utskottet vill vidare framhålla att samtidigt som de omedelbara utmaningarna måste mötas, måste också Europa öka ansträngningarna för att klara de långsiktiga utmaningar som vi står inför. De utmaningar som identifierades inom ramen för Europa 2020-strategin är fortsatt relevanta. En modern arbetsmarknadspolitik måste investera i kunskap för rörlighet och konkurrenskraft. Det är viktigt att arbetskraften rustas med rätt kompetens för att klara den globala konkurrensen. Utskottet vill också framhålla att ökad jämställdhet på arbetsmarknaden är en fortsatt förbisedd tillväxtfaktor – om kvinnor yrkesarbetade i samma utsträckning som män skulle bruttonationalprodukten kunna öka betydligt.

Det är genom ökat deltagande och delaktighet, under goda villkor som vi bygger framtidens arbetsmarknad. En politik för tillväxt och jobb får inte bygga på en press nedåt av arbetsvillkoren eller en försämring av arbetsförhållandena.

Lika lön för lika arbete

Utskottet är övertygat om att arbetstagarnas och företagens rörlighet över gränserna är något mycket positivt som skapar möjligheter för många, såväl människor som företag, att utvecklas. Det är viktigt att riva hinder mellan EU-länder och i förhållande till länder utanför EU för att möjliggöra en ökad rörlighet över gränserna. Det finns i dag länder och branscher där jobb inte tillåts trots att arbetslösheten är hög. Utskottet noterar också att det finns tecken på att matchningen på de europeiska arbetsmarknaderna har försämrats sedan krisens utbrott. Europa som helhet har också ett långsiktigt behov av att säkra tillgången på arbetskraft, och insatser för att möta problemen på de europeiska arbetsmarknaderna är viktiga. Arbete i ett annat EU-land kan också ge enskilda individer möjlighet att förverkliga drömmar och att få berikande upplevelser. En ökad rörlighet på de europeiska arbetsmarknaderna är därför värdefullt för både individen och samhället. Utskottet vill dock tydligt slå fast att denna rörlighet inte får ske till priset av social dumpning.

Enligt utskottet borde det vara en självklar utgångspunkt att de som arbetar i Sverige ska ha lika löner och lika villkor oavsett varifrån de kommer. Svenska villkor ska gälla alla som arbetar på den svenska arbetsmarknaden. Genom att EU-domstolen valt att tolka bestämmelserna i utstationeringsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster) som ett tak, där domstolen har angivit en högsta nivå för de villkor som kan avkrävas ett gästföretag, har fackliga organisationers möjligheter att ställa krav på lika villkor inskränkts.

Utskottet anser att den svenska arbetsmarknadsmodellen måste värnas och att kollektivavtalens ställning måste stärkas. Det behövs politiska initiativ på

EU-nivå för att uppnå detta. Med den nuvarande ordningen undermineras den svenska modellen.

Utskottet anser att det därför är mycket välkommet att kommissionens ordförande tydligt sagt att social dumpning inte har någon plats i unionen och att samma arbete på samma plats ska avlönas på samma sätt. Utskottet ser fram emot att den riktade översyn av utstationeringsdirektivet som kommissionen ska göra under året resulterar i konkreta förslag på hur social dumping och lönepress nedåt kan förhindras. Det behövs ändringar som säkerställer direktivets karaktär av minimidirektiv så att likabehandling av löntagare kan säkras. På sikt menar utskottet att ett juridiskt bindande socialt protokoll också bör införas (se vidare bet. 2012/13:AU5, rskr. 2012/13:53).

Regelförenkling

Utskottet noterar att kommissionen i arbetsprogrammet anför att den vill fokusera på de frågor där EU har ett mervärde. Ett av de områden som påverkar EU-medborgarnas bedömning av EU är den befintliga lagstiftningen. Kommissionen vill därför minska regelbördan genom programmet för lagstiftningens ändamålsenlighet. Utskottet instämmer i att det är viktigt att förhindra onödigt betungande administrativa bördor. Det är dock viktigt att framhålla att regelförenkling inte får ske på bekostnad av att arbetstagarnas skydd eller rättigheter påverkas negativt.

Som en del i programmet för lagstiftningens ändamålsenlighet ingår en resultattavla där bl.a. medlemsstaternas genomförande av EU-lagstiftning ska följas upp. På arbetsrätts- och arbetsmiljöområdet kan EU endast anta minimidirektiv, vilket innebär att medlemsstaterna har möjlighet att anta eller behålla regler som går längre och ger ett bättre skydd för arbetstagare än vad som anges i direktiven. I EU-direktiven på området sägs också att ett genomförande inte bör leda till att de skyddsnivåer vi redan har sänks. Syftet med minimidirektiven är att sätta en gemensam lägsta grundnivå, ett golv. En resultattavla som implicit kritiserar medlemsstater som väljer att använda sig av möjligheten att anta eller behålla regler som går längre innebär i förlängningen att den lägsta tillåtna skyddsnivån också blir den högsta. Utskottet anser att en sådan ordning är oacceptabel.

Det har tidigare inom ramen för kommissionens regelförenklingsarbete förekommit förslag om att undanta små och medelstora företag från lagstiftning, bl.a. på arbetsmiljöområdet. Det är mot den bakgrunden positivt att kommissionen anför att en minskning av regelbördan ska ske utan att sänka de höga nivåerna på det sociala skyddet. Utskottet vill framföra att detta ska gälla alla arbetstagare i Europa. Individens rätt till en god arbetsmiljö ska inte bero på storleken på företaget där han eller hon arbetar.

Stockholm den 27 januari 2015

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Elisabeth Svantesson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Elisabeth Svantesson (M), Annelie Karlsson (S), Katarina Brännström (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Sven-Olof Sällström (SD), Hanif Bali (M), Patrik Björck (S), Annika Qarlsson (C), Marco Venegas (MP), Christian Holm (M), Paula Bieler (SD), Roger Haddad (FP), Ali Esbati (V), Désirée Pethrus (KD), Helén Pettersson i Umeå (S), Serkan Köse (S) och Jasenko Omanovic (S).

Avvikande meningar

1. Avvikande mening (M, C, FP, KD)

Elisabeth Svantesson (M), Katarina Brännström (M), Hanif Bali (M), Annika Qarllsson (C), Christian Holm (M), Roger Haddad (FP) och Désirée Pethrus (KD) anför:

Allianspartierna begränsar sin avvikande mening till det avsnitt i utskottets ställningstagande som har rubriken *Lika lön för lika arbete*.

Vi vill inledningsvis framhålla att vi instämmer i att arbetstagarnas och företagens rörlighet över gränserna är något mycket positivt som skapar möjligheter för många, såväl människor som företag, att utvecklas. Vi anser att Europa bör bejaka en öppnare arbetsmarknad, både inom unionen och i förhållande till övriga världen. Inte minst med tanke på den åldrande befolkningen kommer Europas länder att vara i behov av att människor från andra länder vill arbeta i unionens medlemsländer. Vi har också tidigare kunnat konstatera att farhågorna om social dumpning och s.k. social turism i samband med EU:s utvidgningar 2004–2007 visade sig vara felaktiga. Vi noterar i sammanhanget att kommissionen senast förra året i en rapport konstaterade att EU-medborgare som bor i ett annat land än sitt eget i genomsnitt har en högre sysselsättningsgrad än EU-medborgare som bor i sitt eget land. Enligt rapporten förekommer heller inget överutnyttjande av de sociala bidragssystemen av rörliga arbetstagare.

Allianspartierna välkomnar mot den bakgrunden att kommissionen ökar ansträngningarna för att underlätta rörligheten inom EU. Vi ser positivt på att kommissionen avser att lägga fram ett paket för arbetskraftens rörlighet. Vi anser att det är viktigt att Europa ses som en arbetsmarknad.

När det gäller den aviserade riktade översynen av utstationeringsdirektivet vill Alliansen lyfta fram att det bland EU:s 28 medlemsländer finns olika arbetsmarknadsmodeller, som på många sätt skiljer sig åt sinsemellan. Vi anser att det är en viktig princip att medlemsstaterna inom ramen för EU-rätten har möjlighet att värna och utveckla sina respektive arbetsmarknadsmodeller.

Allianspartierna vill påminna om att ett tillämpningsdirektiv till utstationeringsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/67/EU om tillämpning av direktiv 96/17/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012 om administrativt samarbete genom informationssystemet för den inre marknaden) antogs för mindre än ett år sedan. Detta tillämpningsdirektiv syftar till att förbättra tillämpningen och efterlevnaden av utstationeringsdirektivet genom bestämmelser om åtgärder för att förhindra missbruk och kringgående av regler. Det är viktiga steg som kan bidra till förbättringar för utstationerade arbetstagare och för utstationerande företag. Tidsfristen för

medlemsstaterna att införliva direktivets bestämmelser i sin nationella lagstiftning löper ut först vid mitten av 2016. Vi anser att prioriteringen nu måste vara att få dessa nya regler på plats.

Erfarenheten från förhandlingen av tillämpningsdirektivet visar hur svårt det är för EU, med sina 28 medlemsstater, att komma framåt på det här området. Vi vill lyfta fram att en eventuell omförhandling av utstationeringsdirektivet skulle kunna leda till ett slutresultat som inte utgör någon förbättring ur svensk synvinkel. Det är långt ifrån säkert att utfallet skulle ta tillräcklig hänsyn till den svenska arbetsmarknadsmodellen.

2. Avvikande mening (SD)

Sven-Olof Sällström (SD) och Paula Bieler (SD) anför:

Vad gäller de övergripande prioriteringarna i kommissionens arbetsprogram vill vi inledningsvis framhålla att vi välkomnar kommissionens fokus på investeringar. Vi instämmer i att det finns ett behov att inom Europa underlätta för privata investeringar. Samtidigt ser vi att många av EU:s medlemsstater fortsatt befinner sig i ett svårt statsfinansiellt läge. Vi vill därför, som kommissionen också tar upp, betona att satsningar på investeringar måste åtföljas av strukturreformer och av en ansvarsfull budgetpolitik. Satsningar på investeringar får emellertid inte ske på bekostnad av en försvagad budgetdisciplin i medlemsstaterna eller till priset av en ytterligare förhöjd nettobidragsavgift för Sverige. Sunda statsfinanser är grunden för tillväxt och jobb.

Sverigedemokraterna menar vidare att problem med arbetslöshet, social utslagning och fattigdom primärt är nationella angelägenheter. Vi vill visserligen verka för ett stort mått av dialog och erfarenhetsutbyte mellan Sverige och de övriga europeiska länderna när det gäller sysselsättnings- och arbetsmarknadsfrågor. Sverige bör lägga stor vikt vid insatser för att dela med sig av sina egna erfarenheter och samtidigt lära av andra i syfte att undvika deras misstag och upprepa deras framgångar. Sverigedemokraternas grundläggande och principiella uppfattning är dock att alla former av styrning och beslutsfattande inom det arbetsmarknadspolitiska området bör vara en uteslutande nationell angelägenhet.

Vi instämmer i att ökad jämställdhet på arbetsmarknaden är en viktig fråga och det är givetvis problematiskt att det i vissa länder fortfarande finns hinder för kvinnor att delta på arbetsmarknaden. Men enligt vår uppfattning är inte en lika fördelning av deltagandet på arbetsmarknaden mellan kvinnor och män ett mål i sig självt. Snarare bör arbetet fokusera på att skapa möjligheter till olika livsval genom exempelvis väl utbyggda föräldraledighetssystem utan tvingande regler åt något håll. Sverigedemokraterna vill dock poängtera att vi inte anser att EU ska styra hur deltagandet på arbetsmarknaden ska se ut eller vilka regelverk som ska gälla. I sammanhanget lyfter vi gärna att de länder i Europa som har högst deltagande av kvinnor på arbetsmarknaden har klarat detta utan regelverk från unionen, inte sällan också utan medlemskap.

Lika lön för lika arbete

Sverigedemokraterna är på ett generellt plan positiva till den fria rörligheten av varor, tjänster, kapital och arbetskraft inom EES-området. Omkring tre fjärdedelar av all Sveriges handel går till andra länder i Europa. Vi vill dock motverka lönedumpning på den svenska arbetsmarknaden genom att kraftigt reformera utstationeringsdirektivet. Mot den bakgrunden välkomnar vi att kommissionen avser att göra en översyn av utstationeringsdirektivet. Vi avser att verka för att införa en borte maxgräns för hur länge en arbetstagare kan vara utstationerad i Sverige. Denna bör sättas till tre månader. Om en arbetsgivare behöver ha personal stationerad i ett annat EES-land längre än så medför det inget hinder eftersom den anställda har rätt att arbetskraftsinvandra i enlighet med rörlighetsdirektivet.

Vi har tidigare framfört att vi anser att månadsrapportering och anmälningsplikt ska vara tvingande för samtliga företag som har utstationerad arbetskraft i Sverige. I nuläget är det oklart exakt hur många utstationerade löntagare som finns i Sverige, vilka löner de jobbar för samt hur länge de har varit och kommer att vara här.

Vidare anser vi att det är av stor vikt att förhindra missbruk av regler i samband med utstationering av arbetstagare. Det är t.ex. viktigt att arbetsmiljöregler respekteras och att bemanningsföretag inte används för att kringgå regelverket.

Vi instämmer i att det är viktigt att värna den svenska arbetsmarknadsmodellen. Vi vill värna kollektivavtalens ställning inom den svenska modellen. I sammanhanget är det också viktigt att betona att även avtalsfriheten måste respekteras – det är inte alla arbetsgivare som väljer att ha kollektivavtal.

Regelförenkling

Vi delar utgångspunkten att regelförenkling inte bör ske på bekostnad av att arbetstagarnas skydd eller rättigheter påverkas negativt. Sverigedemokraterna anser samtidigt att det är viktigt att förhindra onödigt betungande administrativa bördor. Det är enligt vår mening särskilt viktigt att ta hänsyn till små och medelstora företags situation. Vi anser därför att det i vissa fall kan vara berättigat att undanta mindre företag från vissa regelkrav.

